

Hướng dẫn **giải VBT Ngữ Văn 8 tập 2 bài Câu nghi vấn** ngắn gọn, chi tiết, bám sát nội dung chương trình học giúp các em tiếp thu bài giảng một cách dễ hiểu và hỗ trợ các em ôn luyện thêm kiến thức.

Giải câu 1 trang 8 VBT Ngữ Văn 8 tập 2

Xác định câu nghi vấn trong những đoạn trích sau. Những đặc điểm hình thức nào cho biết đó là câu nghi vấn?

a) *Rồi hấn chỉ luôn vào mặt chị Dậu:*

- *Chị khát tiền sưu đến chiều mai phải không? Đấy! Chị hãy nói với ông cai, để ông ấy ra kêu với quan cho! Chứ ông lí tôi thì không có quyền dám cho chị khát một giờ nào nữa!*

(Ngô Tất Tố, *Tắt đèn*)

b) *Tại sao con người lại phải khiêm tốn như thế? Đó là vì cuộc đời là một cuộc đấu tranh bất tận, mà tài nghệ của mỗi cá nhân tuy là quan trọng, nhưng thật ra chỉ là những giọt nước bé nhỏ giữa đại dương bao la.*

(Theo Lâm Ngữ Đường, *Tinh hoa xử thế*)

c) *Văn là gì? Văn là vẻ đẹp. Chương là gì? Chương là vẻ sáng. Nhờ (lời) của người ta rực rỡ bóng bẩy, tựa như có vẻ đẹp vẻ sáng, cho nên gọi là văn chương.*

(Theo Phan Kế Bính, *Việt Hán văn khảo*)

d) *Tôi cất tiếng gọi Đé Choắt. Nghe tiếng thưa, tôi hỏi:*

- *Chú mình muốn cùng tớ đùa vui không?*

- *Đùa trò gì? Em đừng lên con hen đây! Hừ hừ...*

- *Đùa chơi một tí.*

- *Hừ ... hừ ... cái gì thế?*

- *Con mụ Cốc kia kìa.*

Đé Choắt ra cửa, hé mắt nhìn chị Cốc. Rồi hỏi tôi:

- *Chị Cốc béo xù đứng trước cửa nhà ta ấy hả?*

- *Ừ.*

(Tô Hoài, *Đế Mèn phiêu lưu kí*)

Lời giải chi tiết:

a) *Chị khát tiền sưu đến chiều mai **phải không?***

b) ***Tại sao** con người lại phải khiêm tốn như thế?*

c) ***Văn là gì? Chương là gì?***

d) *Chú mình muốn cùng tớ đùa vui không? Đùa trò gì? Chị Cốc béo xù đứng trước của nhà ta ấy hả?*

Đặc điểm hình thức:

- Chú ý vào các từ nghi vấn (in đậm).
- Cuối các câu đều có dùng các dấu chấm hỏi.

Giải câu 2 trang 8 vở bài tập Ngữ Văn 8 tập 2

Xét các câu sau và trả lời câu hỏi:

a) *Mình đọc hay tôi đọc?*

(Nam Cao, *Đôi mắt*)

b)

Em được thì cho anh xin

Hay là em để làm tin trong nhà?

(Ca dao)

c) *Hay tại sự sung sướng bỗng được trông nhìn và ôm ấp cái hình hài máu mủ của mình mà mẹ tôi lại tươi đẹp như thuở còn sung túc?*

(Nguyễn Hồng, *Những ngày thơ ấu*)

- Căn cứ vào đâu để xác định những câu trên là câu nghi vấn?
- Có thể thay từ *hay* bằng từ *hoặc* vào các câu đó được không? Tại sao?

Lời giải chi tiết:

- Các câu nghi vấn này có dấu hỏi chấm kết thúc câu. Sử dụng từ “hay” để nối tạo ra mối quan hệ lựa chọn câu nghi vấn.
- Không thể thay từ “hay” bằng từ “hoặc” bởi mặc dù cả 2 từ này đều là từ nối các vế có quan hệ lựa chọn nhưng chỉ từ “hay” mới có thể dùng để đặt câu nghi vấn. cho nên nếu thay thế sẽ sai logic, sai ngữ pháp và có ý nghĩa khác hẳn với mục đích câu hỏi đề ra.

Giải câu 3 trang 8 VBT Ngữ Văn lớp 8 tập 2

Có thể đặt dấu chấm hỏi vào cuối các câu sau được không? Vì sao?

a) *Nay chúng ta đừng làm gì nữa, thử xem lão Miệng có sống được không.*

(*Chân, Tay, Tai, Mắt, Miệng*)

b) *Bây giờ thì tôi hiểu tại sao lão không muốn bán con chó vàng của lão.*

(Nam Cao, *Lão Hạc*)

c) *Cây nào cũng đẹp, cây nào cũng quý, nhưng thân thuộc nhất vẫn là tre nứa.*

(Thép Mới, *Cây tre Việt Nam*)

d) *Biển nhiều khi rất đẹp, ai cũng thấy như thế.*

(Vũ Tú Nam, *Biển đẹp*)

Lời giải chi tiết:

- Không. Vì đó không phải là những câu nghi vấn. Câu a, b có các từ nghi vấn như (có ... không, tại sao, không) nhưng những kết cấu chứa những từ này chỉ làm chức năng bổ ngữ trong một câu.

- Trong câu c, d các từ nào (cũng), ai (cũng) là những từ bất định có ý nghĩa khẳng định tuyệt đối, chứ không phải là nghi vấn.

Giải câu 4 trang 8 vở bài tập Văn lớp 8 tập 2

Phân biệt hình thức và ý nghĩa của hai câu:

a) *Anh có khỏe không?*

b) *Anh đã khỏe chưa?*

Xác định câu trả lời thích hợp đối với từng câu. Đặt một số cặp câu khác và phân tích để chứng tỏ sự khác nhau giữa câu nghi vấn theo mô hình *có ... không* với câu nghi vấn theo mô hình *đã ... chưa*.

Lời giải chi tiết:

- Về hình thức, hai câu (a) và (b) dùng hai cặp từ khác nhau: có ... không; đã ... chưa.

- Về ý nghĩa, câu (b) cho ta biết: trước đó, "anh" không khỏe. Nhưng câu (a) không đề cập tới vấn đề này.

- Câu trả lời thích hợp đối với câu (a) là “khỏe” hoặc “không khỏe”. Câu trả lời thích hợp với câu (b) là: đã “khỏe rồi” hoặc “chưa khỏe”

Ví dụ:

- Mẹ mặc chiếc áo dài này có đẹp không?

- Chiếc áo dài này nhìn đã cũ chưa?

Giải câu 5 trang 10 VBT Văn lớp 8 tập 2

Hãy cho biết sự khác nhau về hình thức và ý nghĩa của hai câu sau:

a) *Bao giờ anh đi Hà Nội?*

b) *Anh đi Hà Nội bao giờ?*

Lời giải chi tiết:

- Về hình thức, câu (a) và câu (b) khác nhau ở trật tự từ. Trong câu (a), "bao giờ" đứng đầu câu còn trong câu (b), "bao giờ" đứng cuối câu.

- Về ý nghĩa, câu (a) hỏi về thời điểm của một hành động sẽ diễn ra, câu (b) hỏi thời điểm của một hành động đã diễn ra.

Giải câu 6 trang 10 vở bài tập Ngữ Văn lớp 8 tập 2

Cho biết hai câu nghi vấn sau đây đúng hay sai. Vì sao?

a) *Chiếc xe này bao nhiêu ki-lô-gam mà nặng thế?*

b) *Chiếc xe này giá bao nhiêu mà rẻ thế?*

Lời giải chi tiết:

Câu a đúng. Câu b sai vì chưa biết giá chiếc xe bao nhiêu nên không thể khẳng định rẻ được.